چهره

وفور کالای مورد نیاز شب عید

غلامرضا نوری، وزیر جهاد کشاورزی: تامین کالاهای اساسی ماه مبارک رمضان، شب عید و ایام نوروز به وفور انجام شده و جای هیچ نگرانی نیست. مردم می‌توانند خریدهای مورد نیاز خود را انجام بدهند و حتی نیاز به ذخیره‌سازی نیست.

تامین بنزین نوروز

محسن پاک‌نژاد، وزیر نفت: ذخایر بنزین برای مسافرت هموطنان آماده است و هیچ مشکلی در این زمینه نخواهد بود. در کنار افزایش واردات در حدود چهار ماه گذشته، تولید بنزین کشور به میزان تقریبی هشت میلیون لیتر در روز افزایش یافته است.

واریز حقوق کارمندان

سید حمید پورمحمدی، رئیس سازمان برنامه و بودجه: واریز حقوق کارکنان دولت و بازنشستگان را در همین روزها آغاز می‌کنیم. واریز حقوق‌ها را چند روز زودتر انجام می‌دهیم تا مردم بتوانند راحت‌تر خریدها یا سفرهای‌شان در ایام نوروز را برنامه‌ریزی کنند.

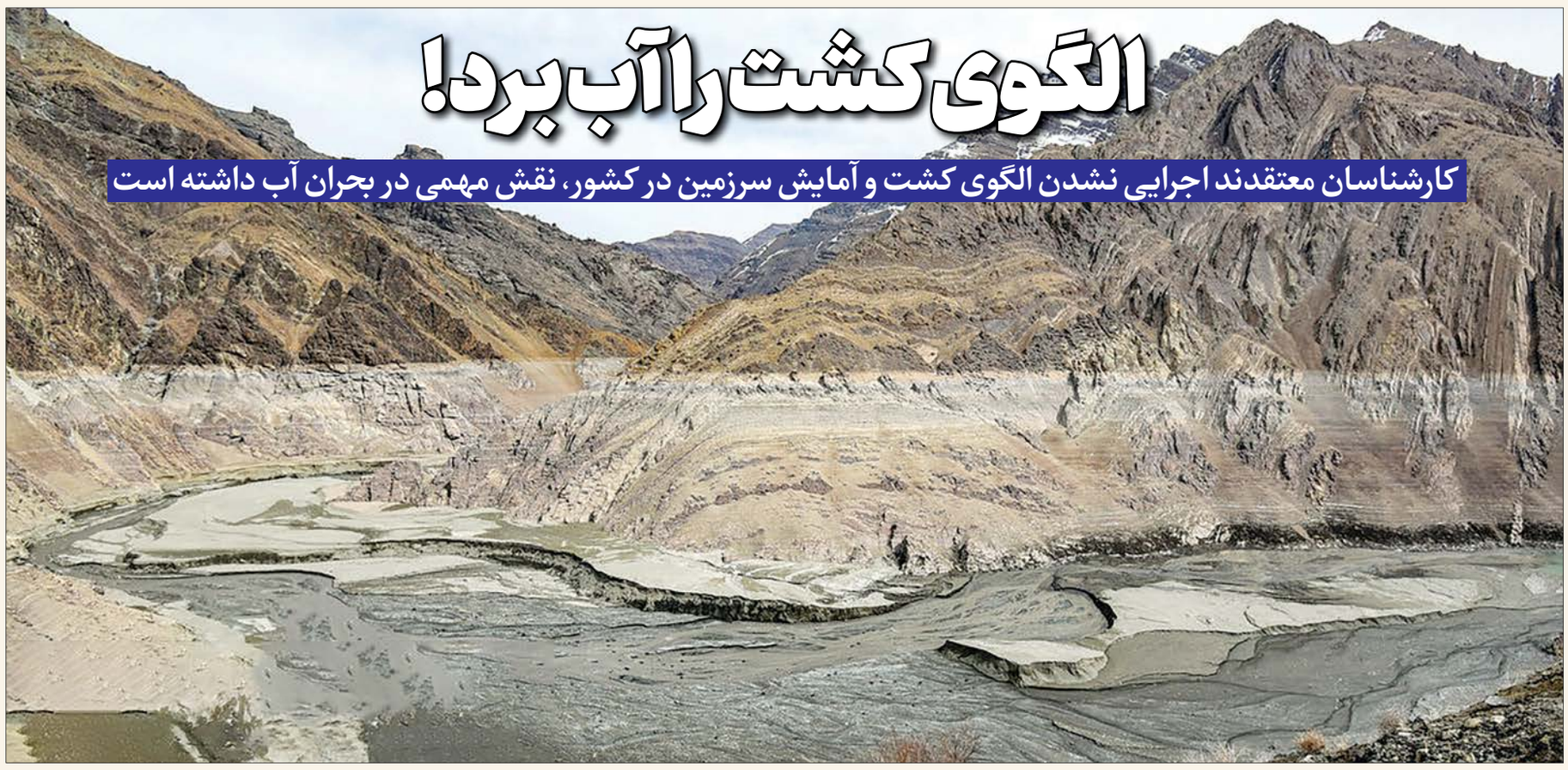

الگوی کشت را آب برد!

کارشناسان معتقدند اجرایی نشدن الگوی کشت و آمایش سرزمین در کشور، نقش مهمی در بحران آب داشته است

تصاویری در فضای مجازی از وضعیت سدهای تهران و کم‌آبی در استان‌های دیگر کشور دست به دست می‌شود که متاسفانه باید بگوییم درست است. تصاویری تکان‌دهنده که باعث نگرانی همه مردم شده است. تا اینجا متوجه شده‌ایم که اوضاع آب بحرانی است و باید در کنار هم و با کمک هم از این بحران عبور کنیم. آمارها نشان می‌دهد پارسال سال خشکی برای کشور بوده و امسال هم این وضعیت ادامه داشته تا جایی که بارش‌ها ۲۰ درصد کاهش داشته است. همین موضوع باعث شده ایران پنجمین سال خشکسالی را تجربه کند. کارشناسان معتقدند در طول یک دهه گذشته اقدامات زیادی از سوی دولت‌ها باید انجام می‌شد اما نشد و این موضوع باعث بروز مشکلات در سال آینده خواهد شد. البته مسئولان حوزه آب تاکید دارند تغییر اقلیم باعث کاهش بارش‌ها و حجم آب سدها شده اما بررسی‌ها نشان می‌دهد اگر دولت‌ها در بخش‌هایی که نیاز بود، وظیفه خود را به‌درستی انجام می‌دادند اکنون شدت بحران کمتر بود.

براساس آمارهای داده‌شده، کشاورزی پرمصرف‌ترین بخش آب است و پس از آن شرب و بهداشت و در پله آخر صنعت قرار دارد. هرچند در مورد مصرف آب کشاورزی تفاوت نظرهایی وجود دارد. برخی مسئولان حوزه کشاورزی معتقدند مصرف آب در این بخش ۶۷ درصد است اما مسئولان حوزه نیرو معتقدند نزدیک به ۸۷ درصد مصرف آب مربوط به کشاورزی است. مسئولان حوزه کشاورزی معتقدند مصرف آب حوزه کشاورزی به این دلیل بالاست که هدررفت در بخش انتقال آب به دلیل فرسوده بودن نیز به کشاورزی ارتباط داده می‌شود؛ در حالی که این‌طور نیست.

اجرا نشدن الگوی کشت و آمایش سرزمین در کشور باعث بروز بحران آب در شرایط فعلی شده است. درواقع اگر کشاورزی از سیستم سنتی به صنعتی تغییر پیدا می‌کرد و براساس هر اقلیم تولید محصول صورت می‌گرفت مصرف آب کم می‌شد و اکنون با بحران روبه‌رو نبودیم. ضمن این‌که در طول سال‌های گذشته، تولید محصولات آب‌بر مانند هندوانه نقش مهمی در کمبود آب داشته است. نکته جالب‌توجه اینجاست که این کالاها به کشورهای حاشیه خلیج‌فارس صادر می‌شد، در حالی که کشت آن نیز نباید در این شرایط آبی انجام می‌شود.

حالا ما هم قصد نداریم به دنبال مقصر بگردیم اما باید توجه داشته باشیم که آب نیست و از اول به همه ما گفته‌اند آب مایه حیات است. درواقع بدون آب، نمی‌توانیم زندگی کنیم.

> **یزدانی: سرانه بارش در ایران یک‌سوم متوسط سرانه جهانی است؛ متوسط بارش‌های جهانی بین ۷۵۰ تا ۸۰۰ میلیمتر اما در ایران حدود ۲۵۰ میلیمتر در سال است**

سند الگوی کشت اجرا شود

احد آزادیخواه، نایب‌رئیس کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با جام‌جم، درمورد بحران کم‌آبی و راهکاری برای عبور از این شرایط، اظهار کرد: دولت باید چند کار در این زمینه انجام دهد که نخستین اقدام باید در بحث اصلاح الگوی کشت و اجرای سند آن باشد، زیرا بیشتر احکام این سند مبتنی بر استفاده بهینه از انرژی آب است. وی افزود: اگر سند الگوی کشت به‌درستی اجرا شود، خیلی از اسراف‌ها و زیاده‌روی‌ها در مصرف آب، کنترل خواهد شد و نیازمندیم که این موضوع حتما رخ دهد که متاسفانه به دلیل کمبود اعتبار تاکنون اجرایی نشده است.

این نماینده مجلس تاکید کرد: در بحث ترویج چه در بخش خانگی و چه کشاورزی مشکلات زیادی را داریم و وزارت جهاد کشاورزی و وزارت نیرو باید تلاش خود را در این زمینه انجام دهند و به چهار میلیون بهره‌بردار کشاورزی، شیوه‌های استفاده از منابع آب را برای که به حداکثر رسیدن صرفه‌جویی، آموزش دهند.

آزادیخواه ادامه داد: واردات مجازی آب، توسعه گلخانه‌ها و لوله‌گذاری مزارع کشاورزی سه گزینه است که می‌تواند به کاهش مصرف کمک کند.

وی با اشاره به بهره‌وری پایین آب در بخش کشاورزی، گفت: تبدیل کشاورزی سنتی به صنعتی و کشت گلخانه‌ای، بهترین راهکاری است که می‌توان علاوه‌بر افزایش تولید محصولات کشاورزی، بهره‌وری در این بخش را افزایش داد و تنها راهی است که می‌تواند ما را از بحران آب نجات دهد، زیرا امروز از منابع آب و خاک به گونه‌ای استفاده می‌کنیم که بهره‌وری در حداقل قرار دارد.

آزادیخواه تصریح کرد: اگر کشت گلخانه‌ای توسعه پیدا کند، بهره‌وری به حداکثر خواهد رسید و می‌توانیم حداقل به استانداردهای جهانی نزدیک شویم. دولت باید حتما این موارد را در دستور کار داشته باشد.

بارش‌ها در ایران یک‌سوم متوسط جهانی

محمود یزدانی، کارشناس حوزه انرژی و آب با اشاره به بحران کم‌آبی در کشور، به جام‌جم گفت: نخست باید شناختی از وضعیت کنونی و آینده خود داشته باشیم و باتوجه به وضعیت فعلی، کشور ما دارای اقلیم گرم و خشک است. در منطقه‌ای از کره زمین قرار گرفته‌ایم که اقلیم آن خشک است.

وی با بیان این‌که برای آب جایگزینی وجود ندارد، افزود: سرانه بارش در کشور ما یک‌سوم متوسط سرانه جهانی است؛ یعنی اگر متوسط بارش‌های جهانی بین ۷۵۰ تا ۸۰۰ میلیمتر در سال است، در ایران حدود ۲۰۰ تا ۲۵۰ میلیمتر در سال بارندگی داریم؛ بنابراین ناترازی آب داریم و باید با کمک هم بتوانیم از این شرایط عبور کنیم در حالی که برای سایر ناترازی‌ها جایگزین وجود دارد.

این کارشناس تاکید کرد: وقتی متوسط بارش‌های کشور یک‌سوم متوسط جهانی است، باید در مصرف آب صرفه‌جویی شود؛ البته وضعیت بارش‌ها در شمال کشور (جنوب دریای خزر) مطلوب‌تر است. در فلات مرکزی به‌خصوص در استان‌های کرمان، اصفهان، یزد، مرکزی، حوزه آبریز هامون و حوزه آبریز جنوب کشور، سال‌های سال است که خشکسالی داریم.

سرانه مصرف آب بالا است

یزدانی ادامه داد: در حالی که سرانه بارش‌ها در کشور کم است اما مصرف ما خیلی بیشتر است. در اروپا، کشور انگلستان بیشترین مصرف آب را دارد به طوری که سرانه مصرف هر نفر در این کشور ۱۹۰ لیتر در شبانه‌روز است یا در دانمارک این عدد ۱۳۰ لیتر اعلام شده؛ در حالی که کشور ما آب ندارد اما سرانه مصرف آب در پایتخت به عنوان مرکز فرهنگسازی بیش از دو برابر الگوی (۲۵۰ لیتر در شبانه‌روز) است.

وی با بیان این‌که ۶۰ درصد مردم بیش از دو برابر الگو و ۵ درصد بیش از دو برابر الگو، آب مصرف می‌کنند، بیان کرد: این شرایط حاصل تصمیمات مسئولان و کشاورزی غرقابی بوده است. امروز ۱۰۰ میلیارد مترمکعب در سال مصرف آب می‌شود که ۹۰ میلیارد لیتر آن در بخش کشاورزی است و اگر دهه‌های قبل آبیاری قطره‌ای و استفاده از فناوری جایگزین آبیاری غرقابی می‌شد یا این‌که قانون الگوی کشت اجرایی شده بود، امروز درگیر مشکل کم‌آبی نبودیم.

> **آزادیخواه: اگر سند الگوی کشت به‌درستی اجرا شود، خیلی از اسراف‌ها و زیاده‌روی‌ها در مصرف آب، کنترل خواهد شد اما به‌دلیل کمبود اعتبار تاکنون اجرانشده است**

این کارشناس حوزه آب ادامه داد: دمای کره‌زمین در حال افزایش است و دما به صورت متناوب به سمت گرم می‌رود که این موضوع سبب افزایش تبخیر آب شده، به طوری که به‌ازای میانگین ۲۴۰ میلی‌متر بارندگی، ۱۸۰ میلی‌متر آن بخار می‌شود.

یزدانی با اشاره به این‌که امروز بیش از ۳۰ هزار چاه غیرمجاز در کشور فعال است، گفت: یک‌سری از اقدامات باید انجام می‌شد که انجام نشده یا سرعت آن کم بوده است.

وی ادامه داد: ۲۵ درصد آب کشور در تهران مصرف می‌شود و در گذشته همیشه دو سال خشکسالی و یک سال ترسالی داشتیم اما امسال وارد پنجمین سال پیاپی خشکسالی در تهران شده‌ایم.

این کارشناس ادامه داد: وضعیت کاهش بارش‌های امسال در ۵۷ سال اخیر بی‌سابقه بوده و باید این شرایط برای مردم به صورت شفاف اعلام شود که وضعیت بارندگی در کشور بحرانی است و حتی به چالش رسیده‌ایم. مردم باید حداقل ۲۰ درصد صرفه‌جویی داشته باشند که حداقل کشور را با وضعیت بغرنج‌تری مواجه نکند.

فرسودگی شبکه آب شرب

یزدانی در مورد این‌که چه اقداماتی باید انجام شود؟ پاسخ داد: ابتدا باید وضعیت بحرانی کم‌آبی را به مردم توضیح دهیم و همه با هم باید مصرف آب را کاهش دهیم. اقدام بعدی باید جلوگیری از هدررفت آب باشد به طوری که امروز ۲۵ درصد منابع آبی شهری به‌واسطه فرسودگی شبکه از بین می‌رود و برای آن باید بهسازی شبکه انتقال انجام شود. از همه مهم‌تر تبدیل کشاورزی سنتی به کشاورزی مدرن، تکنولوژی و استفاده از آبیاری قطره‌ای است.

کمترین میزان آب در سدهای تهران

محسن اردکانی مدیرعامل آب و فاضلاب استان تهران با اعلام این‌که به‌جز سد طالقان میزان پرشدگی چهار سد دیگر (لار، لتیان، ماملو و امیرکبیر) فقط ۵ درصد است، افزود: میزان بارش در استان تهران از ابتدای سال آبی نسبت به سال قبل ۱۷ درصد و نسبت به میانگین بلندمدت ۴۲ درصد کاهش نشان می‌دهد. به علت استمرار خشکسالی، حجم ذخایر آبی در طول تاریخ ساخت سدهای تامین‌کننده آب تهران به کمترین میزان رسیده است.

مدیرعامل آب و فاضلاب استان تهران با بیان این‌که الگوی مصرف آب برای مردم تهران ۱۳۰ لیتر در شبانه‌روز تعریف شده است، ادامه داد: از مشترکان آب انتظار داریم حداقل ۲۰ درصد مصرف آب کاهش دهند یعنی مصرف روزانه هر مشترک تهرانی از ۲۵۰ لیتر به ۲۰۰ لیتر برسد.

کاهش مصرف یک انتخاب و اختیار نیست؛ بلکه اجتناب است تا بتوانیم این سال آبی سخت را به پایان برسانیم.

برنامه رفع کم‌آبی

عباس علی‌آبادی، وزیر نیرو در نشست با اعضای کمیسیون کشاورزی، آب، منابع طبیعی و محیط زیست مجلس گفت: وزارت نیرو با وجود تداوم خشکسالی‌ها و نیز کاهش قابل توجه بارندگی در کشور به منظور تامین آب مورد نیاز در بخش‌های شرب، کشاورزی و صنعت، اقدامات ویژه‌ای را با جدیت در دستور کار خود قرار داده است.

وی با بیان این‌که چالش آب سال‌هاست که تداوم دارد، ادامه داد: موضوع تامین آب شرب در نقاط مختلف کشور در اولویت است؛ البته لازم است در حوزه کشاورزی به سمت کشاورزی گلخانه‌ای و اصلاح الگوی کشت برویم.

وزیر نیرو با تاکید بر اهمیت توسعه کشاورزی گلخانه‌ای در کشور گفت: بارندگی‌های هفته جاری تهران تا ۲۰ اسفند ۱۴۰۳ تنها ۱۱ میلی‌متر به ثبت رسیده که کفاف رفع کم‌آبی کلانشهر تهران را نمی‌دهد.

بارش‌ها کمتر از نرمال

عیسی بزرگ‌زاده، سخنگوی صنعت آب: میزان بارش‌های کشور در سال آبی جاری نسبت به دوره بلندمدت ۳۷ درصد کمتر است و میزان بارندگی در ۲۸ استان زیر نرمال و دو استان نرمال و استان گیلان بالاتر از حد نرمال قرار دارد.

جبران آب‌های سطحی همیشه با منابع آب زیرزمینی ممکن نیست؛ زیرا هر زمان بخواهیم از آنها برداشت کنیم، ابتدا باید از شرایطی مانند کیفیت آب و امکان برداشت اطمینان حاصل کنیم.

خشکسالی بسیار شدید

محمد جوانبخت، معاون وزیر نیرو در امور آب و آبفا اعلام کرد: متوسط کاهش بارندگی‌ها در کشور تا سه روز گذشته بیش از ۵۰ درصد بود اما به دنبال بارندگی، حجم بارندگی‌ها اکنون به ۴۰ درصد رسیده است.

وی افزود: ناترازی در بارش‌ها و کاهش نزولات جوی در شرایطی است که براساس گزارش‌های سازمان هواشناسی، پیش‌بینی مطلوب و مورد انتظار را نمی‌توان در ماه‌های آینده متصور شد.

معاون وزیر نیرو تاکید کرد: کاهش بارندگی‌ها با این آمار و ارقام بیانگر خشکسالی بسیار شدید است، این مساله تأمین آب شرب را با مخاطره روبه‌رو کرده و نیز مسائلی را برای تأمین نیاز آب کشاورزی در بسیاری از نقاط کشور از جمله تهران، خوزستان و اصفهان به وجود آورده است.

یادداشت

سعید عسکرزاده | فعال بخش خصوصی

بخش خصوصی تنها گزینه برای بهبود اقتصاد

درخصوص نقش بخش خصوصی در بهبود شرایط اقتصادی کشور، باید خاطرنشان کرد که با توجه به وضعیت کنونی، فقط بخش خصوصی قادر است در وضعیت اقتصادی تغییر و تحول ایجاد کند. آنچه به‌طور مشخص در فضای بین‌المللی رخ داده، این است که بیشترین میزان تحریم‌ها روی مجموعه‌های دولتی و مرتبط با دولت اعمال شده است. به همین دلیل، یکی از مزیت‌های اصلی بخش خصوصی در شرایط کنونی، واضح و برجسته است.

علاوه‌بر این، باید توجه داشت که در گذشته، طرح‌های دولتی تعریف می‌شد، زیرا دسترسی دولت به منابع بیشتر از بخش خصوصی بود اما این روزها شرایط کاملا برعکس شده است اکنون دیگر بودجه‌ای برای پروژه‌های عمرانی باقی نمی‌ماند و بودجه دولت فقط کفاف مسائل جاری را می‌دهد.

به این ترتیب، فضا برای عملکرد مطلوب دولت در خارج از کشور و تأمین منابع بسته شده و به نظر می‌رسد که بخش خصوصی می‌تواند در این زمینه فعالیت‌های موثرتری داشته باشد.

بنابراین باید تاکید کرد که فقط بخش خصوصی است که می‌تواند به‌درستی و به‌صورت موثر در توسعه اقتصادی کشور عمل کند؛ البته برای دستیابی به این هدف، دولت نیز باید برخی رویکردهای خود را تغییر دهد.

برای این‌که بخش خصوصی بتواند در بهبود شرایط اقتصادی کشور به‌خوبی فعالیت کند، دولت باید بستر لازم را فراهم و در این خصوص به‌عنوان یک تسهیل‌کننده فضای کسب‌وکار عمل کند. به‌عبارت دیگر، دولت نباید مستقیما به موضوعات مرتبط با سرمایه‌گذاری ورود کند، زیرا انجام چنین پروژه‌هایی زمان‌بر بوده و ممکن است زمانی به نتیجه برسد که دیگر اولویتی برای کشور یا جهان نباشد.

به همین دلیل، مهم‌ترین کاری که دولت می‌تواند برای بهبود شرایط اقتصادی کشور انجام دهد، تسهیل فضای کسب‌وکار است. این تغییر رویکرد باید به بدنه کارشناسی و مدیریتی در تمام سطوح نیز تعمیم داده شود تا مجموعه دولت به‌صورت هماهنگ این باور و رویکرد را داشته باشد. به این شکل می‌توان امیدوار بود که موانع بخش خصوصی برای فعالیت مناسب به‌موقع برداشته شود تا بخش خصوصی بتواند از تمام ظرفیت خود برای بهبود شرایط اقتصادی کشور استفاده کند.

نبض اقتصاد

واریز اعتبار کالابرگ از امروز

وزارت تعاون با صدور اطلاعیه‌ای اعلام کرد: در سومین مرحله از طرح، خانوارهای مشمول درآمدی چهارم تا هفتم از امروز ۲۳ اسفند ۱۴۰۳ می‌توانند از اعتبار تخصیصی برای خرید کالاهای اساسی به ازای هر نفر ۳۵۰ هزار تومان استفاده کنند.

وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی دیروز اعلام کرد: مرحله اول طرح کالابرگ الکترونیکی با واریز اعتبار به حساب سرپرستان خانوار تحت پوشش سازمان‌های حمایتی (بهزیستی و کمیته امداد) از تاریخ ۱۱ اسفند آغاز شد. در ادامه مرحله دوم برای دهک‌های درآمدی اول تا سوم در تاریخ ۱۶ اسفند پرداخت شد. در سومین مرحله از طرح، خانوارهای مشمول درآمدی چهارم تا هفتم از امروز ۲۳ اسفند ۱۴۰۳ می‌توانند از اعتبار تخصیصی برای خرید کالاهای اساسی به ازای هر نفر ۳۵۰ هزار تومان استفاده کنند.

همچنین این طرح با هدف حمایت از معیشت خانوارهای مشمول و تقویت سبد غذایی دهک‌های اول تا هفتم اجرا می‌شود. بر این اساس، دهک‌های اول تا سوم به ازای هر نفر ۵۰۰ هزار تومان و دهک‌های چهارم تا هفتم به ازای هر نفر ۳۵۰ هزار تومان اعتبار دریافت خواهند کرد. این اعتبار برای خرید ۱۱ قلم کالای اساسی شامل اقلامی از گروه‌های لبنیات، پروتئین و خواربار اختصاص می‌یابد.